

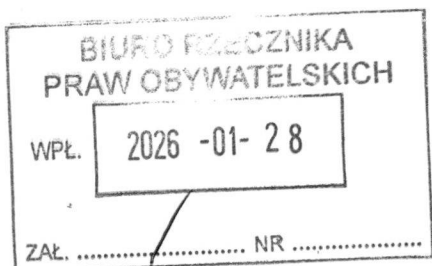
ZASTĘPCA
DYREKTORA GENERALNEGO
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

RPW/6435/2026 P
Data: 2026-01-28

BDG.070.1.2026.KS

Warszawa, dnia 22 stycznia 2026 r.

Pan
Wojciech Brzozowski
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00 – 090 Warszawa

Gdzieny Panie Profesorze

W nawiązaniu do pisma o sygn. IX.517.2265.2021.AP z dnia 22 grudnia 2025 r. dotyczącego postępowania wyjaśniającego w sprawie skargi odnoszącej się do możliwości korzystania z odzieży skarbowej podczas ceremonii ślubnej oraz w czasie rozprawy sądowej uprzejmie informuję, że z uwagą zapoznałem się z przedstawioną przez Pana argumentacją.

W kontekście okoliczności analizowanej sprawy zwrócić należy uwagę, że ceremonia zawarcia ślubu przez osobę wobec, której wykonywana jest kara pozbawienia wolności, poprzedzona jest złożeniem do dyrektora jednostki penitencjarnej prośby o zawarcie związku małżeńskiego na terenie zakładu karnego/aresztu śledczego. Następnie, dyrektor podejmuje decyzję w zakresie zezwolenia na organizację ceremonii na terenie jednostki penitencjarnej - w oparciu o art. 105a Kodeksu karnego wykonawczego. Ceremonia ślubna w warunkach więziennych sprowadza się zatem do szczególnego rodzaju widzenia z osobami w niej uczestniczącymi.

W ocenie właściwych merytorycznie komórek organizacyjnych Centralnego Zarządu Służby Więziennnej uznać należy, że dyrektor jednostki penitencjarnej podejmując decyzję w kwestiach organizacyjnych w przypadku opisywanego przedsięwzięcia, posiada pewien margines uznaniowości uwzględniający interes osoby pozbawionej wolności oraz takie czynniki, jak utrzymanie porządku, bezpieczeństwa i spokoju w zakładzie karnym. Wszelkie ograniczenia związane z koniecznością zapewnienia porządku i bezpieczeństwa w jednostce penitencjarnej, jak i poza nią powinny być jednak wprowadzane po przeprowadzeniu wszechstronnej analizy indywidualnej sytuacji osadzonego i warunków organizacyjnych panujących w jednostce penitencjarnej.

Nie budzi wątpliwości, że art. 111 § 2 Kodeksu karnego wykonawczego przewiduje ogólną zasadę, że w czasie przeprowadzania czynności procesowych, transportowania oraz w innych uzasadnionych wypadkach skazany korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia. Bezsprzecznym jest także to, że w sytuacjach, gdy odzież skazanego jest nieodpowiednia

ze względu na porę roku lub zniszczona albo przemawiają za tym względy bezpieczeństwa, skazany podczas czynności procesowych, transportowania i innych sytuacjach korzystać powinien z odzieży, którą otrzymał do użytku z zakładu karnego.

Zakres przesłanek, które wskazano w przywołanej normie jest bardzo szeroki i wiąże się z ocenami organu wykonawczego. Uwzględniając bardzo szeroki zakres pojęć „inne uzasadnione wypadki” oraz „względy bezpieczeństwa”, należy wskazać, że celem ustawodawcy było zapewnienie swobody decyzyjnej dyrektorom zakładów karnych na tym gruncie. Decyzje podejmowane w tym przedmiocie nie mogą mieć zatem charakteru systemowego bez uwzględnienia przesłanek ustawowych – ustawa wskazuje na „uzasadnione wypadki”, czyli sytuacje, które się „zdarzają” i są odpowiednio uzasadnione.

W odniesieniu do kwestii wydawania pisemnych decyzji w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na korzystanie z prywatnej odzieży w trakcie m.in. realizacji czynności procesowych zauważyć należy natomiast, że zgodnie z art. 7 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego decyzją jest takie rozstrzygnięcie organu postępowania wykonawczego, które dotyczy praw lub obowiązków skazanego i które ma charakter władczy, indywidualny i ostateczny. Tymczasem rozstrzygnięcia dotyczące dopuszczenia lub odmowy korzystania przez skazanego z własnej odzieży co do zasady mają charakter porządkowy i organizacyjny, związany z bieżącym wykonywaniem kary pozbawienia wolności. W ocenie Biura Prawnego CZSW takie działanie dyrektora jednostki penitencjarnej mieści się w granicach przyznanego mu ustawowego upoważnienia do zapewnienia porządku i bezpieczeństwa w podległej jednostce organizacyjnej i zapewnienia prawidłowego toku czynności procesowych lub transportowych, w których uczestniczą skazani.

Innymi słowy, rozstrzygnięcie dyrektora zakładu karnego w przedmiocie dopuszczenia lub odmowy korzystania przez skazanego z własnej odzieży dotyczy konkretnej sytuacji faktycznej, ma charakter incydentalny, tymczasowy i ulega każdorazowej weryfikacji w zakresie spełnienia przesłanek wyrażonych w art. 111 § 2 Kodeksu karnego wykonawczego, dlatego za zbyt daleko idące należy uznać stwierdzenie, że rozstrzygnięcie to ma charakter decyzji w rozumieniu art. 7 Kodeksu karnego wykonawczego podlegającej zaskarżeniu do sądu penitencjarnego. W typowej sytuacji, gdy dyrektor jednostki penitencjarnej – kierując się porą roku, stanem odzieży lub względami bezpieczeństwa – czasowo ogranicza skazanemu możliwość korzystania z odzieży prywatnej, podejmuje jedynie rozstrzygnięcie organizacyjne (faktyczne) dotyczące skazanego, związane z zapewnieniem prawidłowego toku wykonywania kary pozbawienia wolności. Działanie to nie wymaga wydania formalnej decyzji. Przyjęcie odmiennego stanowiska w tym zakresie w obecnym stanie prawnym nie znajduje oparcia normatywnego i prowadziłoby do nadmiernego formalizmu, pomijającego funkcję ochronną administracji.

Obowiązujące przepisy Kodeksu karnego wykonawczego nie konkretyzują w jakiej formie powinno nastąpić rozstrzygnięcie w przedmiocie dopuszczenia lub odmowy korzystania przez skazanego z odzieży prywatnej (w odróżnieniu np. od decyzji, o której mowa w art. 144 § 3 i 4 Kodeksu karnego wykonawczego). W omawianych okolicznościach wydanie formalnej decyzji wiązałoby się z koniecznością jej uzasadnienia w trybie art. 7 § 3 Kodeksu karnego wykonawczego, co finalnie mogłoby prowadzić do sparaliżowania podstawowych czynności

Służby Więziennej, w szczególności w sytuacjach wymagających szybkiej reakcji ze względów bezpieczeństwa lub skutkować niedopuszczalnym ujawnieniem skazanemu informacji uzyskanych w toku czynności profilaktycznych, np. w przypadku odmówienia skazanemu korzystania z własnej odzieży w trakcie czynności transportowych lub procesowych.

z powołaniem

płk Bartłomiej Turbiarz

Wykonano w 2-ch egz.:

1. adresat
2. aa.